

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 marca 2024 r.,
sprawy **J. K.**
skazanego z art. 200 § 1 k.k. i inne
w zakresie kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 23 czerwca 2023 r., V Ka 601/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi
z dnia 1 grudnia 2021 r., IV K 540/20,

p o s t a n o w i ł

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[PGW]

UZASADNIENIE

J. K. został oskarżony o to, że:

I. w bliżej nieokreślonym czasie pomiędzy wrześniem 2017 roku, a wrześniem 2018 roku obcował płciowo z małoletnią poniżej lat 15 O. R. w ten sposób, że wkładał palec do jej narządów rodnych oraz doprowadził w/w do

poddania się innej czynności seksualnej w ten sposób, że dotykał miejsc intymnych pokrzywdzonej, czym działał na szkodę w/w pokrzywdzonej, tj. o czyn z art. 200 § 1 k.k.;

II. w bliżej nieokreślonym czasie pomiędzy wrześniem 2017 roku, a wrześniem 2018 roku w Ł. naruszył nietykalność cielesną małoletniej U. R. w ten sposób, że dwukrotnie uderzył ją otwartą ręką w twarz, czym działał na szkodę w/w tj. o czyn z art. 217 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi wyrokiem z dnia 1 grudnia 2021 r., IV K 540/20, uznał J. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za czyn, którym wypełnił dyspozycję art. 200 § 1 k.k., na podstawie art. 200 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a za czyn, którym wyczerpał dyspozycję art. 217 § 1 k.k., na podstawie art. 217 § 1 k.k. wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł. Na podstawie art. 41a § 2 k.k. w związku ze skazaniem za czyn z art. 200 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego J. K. zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej O. R. na odległość bliższą niż 50 metrów na okres 3 lat oraz na podstawie art. 41a § 1 k.k. w związku ze skazaniem za czyn z art. 217 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego J. K. zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej U. R. na odległość bliższą niż 50 metrów na okres 3 lat. Sąd orzekł również o kosztach postępowania.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2023 roku, w sprawie V Ka 601/22, Sąd Okręgowy w Łodzi V Wydział Kamy Odwoławczy na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego J. K. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok i zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Obrońca skazanego wniósł kasację od tego wyroku i zaskarżył go w całości. W kasacji obrońca zarzucił rażące naruszenia prawa procesowego, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia:

1. art.433 § 1 i 2 k.p.k w zw. z art. 7 k.p.k. polegające na zaakceptowaniu przez Sąd Odwoławczy dowolnej oceny dowodów dokonanej przez Sąd I Instancji w zakresie dowodu z opinii biegłych psychologów, które to opinie były niejasne i niepełne, nie oparte na wskazaniach aktualnej wiedzy,
2. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k., poprzez

- niezasadne zaakceptowanie przez Sąd drugiej instancji poglądu Sądu Rejonowego, iż opinie biegłej psycholog są opiniami pełnymi, w sytuacji, gdy opinie nie były wydane na podstawie aktualnej wiedzy oraz na podstawie całokształtu materiału dowodowego - zeznań świadków (co przyznała sama biegła), w tym zeznań K. H., wyjaśnień skazanego w zakresie w jakim wskazywał na relacje panujące między nim, a dziećmi żony, co w konsekwencji doprowadziło do nienależytej kontroli odwoławczej przez Sąd
3. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. poprzez brak prawidłowej kontroli odwoławczej i zaakceptowanie dowolnej oceny dowodów poczynionych przez Sąd 1 Instancji wyrażające się uznaniem, że prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął za wiarygodne zeznania pokrzywdzonych, ocenę tego materiału dowodowego bez korelacji z pozostałym materiałem dowodowym, w tym wysuwanie nie mających potwierdzenia w materiale dowodowym stwierdzeń, iż „niechęć pokrzywdzonych do oskarżonego na pewno jest w części wynikiem inkryminowanych czynów” oraz uznaniem za niewiarygodne wyjaśnień skazanego J. K. bez wskazania dlaczego te wyjaśnienia nie zasługują na wiarygodność

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu I Instancji - Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. IV K 540/20 i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi Widzewa w Łodzi do ponownego rozpoznania. Wniósł również o zwolnienie skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna. Takimi są wszystkie jej zarzuty. Nie respektują one wymogów, które karna ustawa procesowa przewiduje dla podstaw kasacji i jej przedmiotu. Nadto są całkowicie merytorycznie nietrafne.

Analiza treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku dokonana w kontekście treści zarzutów apelacji obrońcy i ich uzasadnienia dowodzi braku podstaw do zaakceptowania zaprezentowanego w kasacji w jej trzech zarzutach poglądu o tym,

że Sąd Okręgowy w toku dokonywania kontroli instancyjnej wyroku Sądu I instancji rażąco naruszył regulujące zasady przeprowadzenia tej kontroli przepisy, to jest art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. Sąd odwoławczy wszak rozpoznał wszystkie zarzuty tej apelacji i wskazał dlaczego uznał ich nietrafność. Przedstawiona w związku z tym argumentacja jest wnikliwa i konkretna, a także umocowana w treści wskazywanych przez Sąd dowodów przeprowadzonych przez Sąd Rejonowy. Nadto – co znamienne – w kasacji obrońca skazanego nie dostrzegła ani tego o czym zeznawała na rozprawie apelacyjnej matka pokrzywdzonych – D. K., ani też kwestionowała słuszność zaprezentowanej przez Sąd Okręgowy oceny tych depozycji, a także uznanie ich jako „mających kapitalne znaczenie”. Jest to zaniechanie bardzo istotne, tym bardziej w sytuacji w której autorka kasacji starała się zdeprecjonować zeznania pokrzywdzonych i wspierające ich pozytywną ocenę opinie psychologiczne. Niezależnie od tego uzasadnienia kasacji jest ogólnikowe i bynajmniej nie wykazuje tego w czym miało się (konkretnie) przejawiać rażące naruszenie przez Sąd Okręgowy owych wskazanych w podstawach prawnych zarzutów kasacji przepisów i dlaczego mogło ono mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Tymczasem podstawą kasacji, obok bezwzględnych uchybień wskazanych w art. 439 k.p.k., mogą być tylko „inne rażące naruszenie prawa” (a więc jaskrawe, rzucające się w oczy, jednoznaczne) i to nie każde, ale tylko takie, które mogło mieć „istotny” wpływ na treść wyroku. Przepis art. 526 § 1 k.p.k. nakłada na autora kasacji obowiązek wykazania kumulatywnego zaistnienia tych wymaganych cech zgłaszanych uchybień. Treść uzasadnienia skargi wniesionej na rzecz J. K. nie pozwala uznać by ten obowiązek był faktycznie – w sposób wystarczający – zrealizowany.

Niezależnie od tych uwag już samoistnie wystarczających do uznania bezzasadności kasacji obrońcy J. K. brak jest podstaw do uznania merytorycznej trafności prezentowanych w niej zarzutów i twierdzeń.

Dwa pierwsze zarzuty kasacyjne dotyczą oceny opinii biegłych psychologów uczestniczących w przesłuchaniu małoletnich pokrzywdzonych. Te zarzuty podniesione zostały w apelacji i Sąd II instancji odniósł się do nich w prawidłowy sposób w części 3.1. uzasadnienia. Argument dotyczący braku oparcia opinii na aktualnej wiedzy słusznie potraktowany został jako stawianie zarzutów

dotyczących wiedzy specjalnej, której obrońca nie posiada. Wskazanie dwóch artykułów dotyczących opiniowania i oceny opinii biegłych nie może prowadzić do stwierdzenia, że skoro biegli nie oparli się na takich samych metodach, jak zaproponowane w tych artykułach, to znaczy, że ich opinie nie są oparte na aktualnej wiedzy.

Biegli powołani zostali na okoliczność zdolności małoletnich do składania zeznań, to jest zdolności do rejestrowania i odtwarzania zdarzeń, a ich udział w tych zeznaniach i zapoznanie się z ich treścią był wystarczający dla wydania opinii w tym przedmiocie. Spełnione zostały wymogi wynikające z przepisów postępowania karnego. Dodać należy, że wbrew twierdzeniom obrońcy, biegła A. B. – T. zapoznała się z materiałem dowodowym, wzięła pod uwagę relacje w rodzinie pokrzywdzonej. Zeznania K. H., które zdaniem obrońcy miały duże znaczenie dla oceny relacji panujących w rodzinie, ocenione zostały przez Sąd II instancji jako tendencyjne. Dodać należy, że rolą biegłej nie było wydawanie opinii dotyczącej tych relacji, czy nawet wiarygodności pokrzywdzonej, ale jej zdolności do bycia świadkiem. Z jej opinii wynika, że posiadała wiedzę na temat panujących w rodzinie relacji, a tym samym możliwego wpływu na treść zeznań pokrzywdzonych.

Dodać należy, na co za biegłą zwrócił uwagę Sąd II instancji, że nawet gdyby z wnioskowanej przez obrońcę opinii wynikało, że w zachowaniu pokrzywdzonej O. R. nie zaszły istotne zmiany, to nie przesądza to jej niewiarygodności. Jak stwierdziła biegła, bardzo wiele kobiet nawet w dorosłym życiu ukrywa tego typu fakty, uciekają one w niepamięć.

Jeśli chodzi o ocenę zeznań pokrzywdzonych, to nie można zgodzić się z twierdzeniem, jakoby ta ocena oderwana była od oceny pozostałych dowodów. Kluczowe znaczenie miała spontaniczność ich relacji - zwróciły się z informacją o zachowaniu oskarżonego do swojej matki, co nie dziwi - również do swojego ojca. Ich zachowanie podczas składania zeznań - jak podkreślił Sąd I instancji - świadczyło o ich trudnej sytuacji, nie chciały pogorszyć relacji z matką, dla O. R. zdarzenia miały charakter wstydlivy, jej zachowanie potwierdzało wiarygodność jej relacji. Dodać należy, że na rozprawie apelacyjnej swoje zeznania zmieniła matka pokrzywdzonych, która podała, że poprzednie zeznania złożyła z chęci obrony

męża. Podała, że córka O. R. nadal się boi i „leczy się w centrum”, co świadczy o tym, że skutki zachowania oskarżonego dla psychiki dziecka są już widoczne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[PGW]

[ms]